

בלבבי משכן אבנה

כל החומר המופיע בעלון זה חדש

דרשה מהרב

תהליך השקטה בהתבודדות

חיבור עמוק מהמקום העמוק

כאשר הנפש נמצאת במקום הזה, אין צורך לעבוד על התבודדות, אלא הוא כבר מבודד מכל העולם. כמובן שיש את צרכי החומר, ואת כל שאר ניסיונות החיים, והאדם עדיין לא במדרגת האבות הקדושים שנסתלק מהם היצה"ר. אולם כעת כל מציאות חייו היא מציאות לעצמו, החיים שלו זהו העומק הפנימי שלו, הקב"ה, התורה, ואהבת ישראל עמוקה.

אולם, כל החיבורים הללו הם ממקום שהוא מציאות כבריה לעצמה, הוא חי כמציאות לעצמו. מאותו מקום הוא מטיב לבריות ומצטרף לאחרים, אבל לא באופן שהוא בטל בששים, כי הוא בריה לעצמו, ובריה אינו בטל. ועל כגון זה כתב בעל 'חובות הלבבות' שהחסיד גם כאשר הוא נמצא במקלות עם הוא מבודד, וכל זה מחמת שהוא מציאות לעצמו. יש מי שסובר שאדם שהוא מציאות לעצמו הפשט שהוא לא חלי ולא מרגיש מי שסביבותיו והוא מנותק מאהבת הבריות, אולם ההיפך הגמור הוא הנכון, מהעומק העמוק שהוא מחובר לעצמו מאותו עומק הוא מחובר לכולם, ולכן החיבור שלו לבני ישראל הוא הרבה יותר גבוהה מאלו שמסתובבים ברחובה של עיר ומחייכים לאחרים ומשמחים אותם, מחמת שאצלו החיבור לכלל הוא ממעמקי נפשו.

סיכום תהליך ההשקטה

נסכם את תהליך הכניסה לעולם הפנימי. נתבאר שיש עולם חיצוני ועולם פנימי, והמעבר מהעולם החיצוני לפנימי נעשה ע"י תורה ומצוות. אולם, כדי שלא תהיה תערובת בין העולם החיצוני לפנימי, לשם כך נצרך להשקיט את הרעשים החיצוניים ע"י השקטת החושים המתחברים לחוץ. וכן נצרך להשקיט את הרעשים הפנימיים שנובעים מלבושי נפשו, והם בכללות הרגשותיו ומחשבותיו. על-ידי-כן האדם מגלה את המולבש, שזהו עצם ה'אני' - נשמתו של האדם, ובכך הוא נכנס לעולם הפנימי.

עוד נתבאר שבמקום הזה האדם מגלה בריה חדשה שלא היה מודע לקיומה,

כל החיבורים הללו הם ממקום שהוא מציאות כבריה לעצמה, הוא חי כמציאות לעצמו. מאותו מקום הוא מטיב לבריות ומצטרף לאחרים, אבל לא באופן שהוא בטל בששים, כי הוא בריה לעצמו, ובריה אינו בטל.

ושם הוא מקבל ניתוק חזק מאד מהעולם, ומרגיש שחיי העוה"ז הם חיי דמיון. וכמו-כן במקום הזה האדם תופס את עצמו כמציאות לעצמו, ולכן אין שם מציאות של קנאה והשוואה לזולתו, ואין שם מחשבה לשנות את חלקו של עצמו. ואת חסרונותיו הוא רואה כחלקי עבודתו שהקב"ה רוצה מעמו. בנוסף,

במקום הזה האדם תופס את עצמו כמקשה אחת שמורכבות מכוחות רבים, ולא ככוחות מפוזרים, ורואה כיצד הוא צועד עם נפשו הלאה. ומאותו מקום עמוק הוא מחובר בעומק לקב"ה, לתורה, ולאהבת ישראל.

מהלך הדברים נאמר בלשון קצרה, אולם זהו צורת חיים של עולם פנימי, מהנקודות ההתחלתיות שהתחלנו, עד המקום שזכינו להגיע בס"ד, וככל שהאדם נכנס יותר למהלך שנתבאר, הוא בוקע יותר ויותר פנימה, וזהו חלקו שלו בעולמו.

שאלות ותשובות בסוף הדרשה

שאלה כדי להתחיל עם העבודה הזו, כמה זמן זה מספיק כדי להתחיל?

תשובה השאלה מורכבת משני חלקים, א' זה מורכב מכך שזה לא כל העבודה של האדם בחיים, אי אפשר לתת לזה זמן מרובה, ומצד שני גם זמן מרובה לא מועיל כי צריך להתרגל לדברים, זה צריך להיות בצורה כפי כוחות נפשו של האדם, להתרגל להיכנס למהלך הדברים. ומצד שני אם זה יהיה זמן מאד מאד מועט הוא לא יצליח להיכנס לשום דבר, זה איזון מאד מאד דק בנפש.

שאלה במציאות איך מתחילים, נכנסים לאיזה חדר חשוך?

תשובה נכנסים לחדר חשוך אם כבר הנפש יכולה להירגע מחדר חשוך, אם היא לא יכולה להירגע מחדר חשוך אז צריך להתחיל קודם, אם היא יכול

פרק ה' | אוצר היראה

וא"כ לכאורה, עד כמה שהיראה היא רק מצוה אחת בלבד, א"כ אין לה יחס למדרגה של תורה, כי התורה הינה גדולה באין ערוך ממדרגת היראה), אמנם מצות קניית היראה ממנו יתברך רבה היא מאד(!), מצד שהיא מוכרחת לעיקר הקיום ושימור התורה הקדושה (הרי שעל אף שהיראה היא רק פרט אחד מן המצוות, וא"כ לכאורה ביחס לדב-רי תורה גם עליה נאמרו דברי הירושלמי "שכל המצוות אינן שוות לדבר אחד מן התורה", אבל מעולה מצות היראה משאר המצוות, שהיחס שלה לתורה הוא לא רק יחס של פרט ביחס לכלל שנקרא תורה, אלא יש לה מעלה נוספת "מצד שהיא מוכרחת לעיקר הקיום ושימור התורה הקדושה!" יש יחס של יראה מצד היותה מצוה ככל המצוות, ומצד כך היא פרט לכלל שנקרא תורה, ויש יחס של היראה ביחס לתורה שהיא "עיקר הקיום ושימור התורה הקדושה", שהיא הפתח והשער להיכנס לחכמת התורה הקדושה, ויתר על כן, היא ה"קיום" - קב חומטין המקיים, ו"שימור" התורה הקדושה! נמצא שה"יראה" מהותה מצוה אחת, אבל בערך לתורה, היא המקיים של כל התורה כולה!! ה"מקיים" של כל התורה כולה היא עצם המצוה שנקראת "יראה"!!), ובלתה (בלעדי מציאות היראה), גם נמאסת חס ושלום בעיני הבריות (כאן הנפה"ח מוסיף תוספת, שלולא היראה, התורה ח"ו "נמאסת בעיני הבריות" ולכאורה זה קאי על יראת העו-נש, שאם אין לאדם יראה, הרי שהוא אינו מקיים את המצוות, ועי"כ התורה עצמה נמאסת ח"ו, מפני שהבריות אומרות: ראו פלוני שלמד תורה כמה מכווערים מעשיו!), לכן צריכה שתקדם אצל האדם קודם עסק התורה.

העולה מדברי הנפה"ח כאן, על פי יסוד דברי חז"ל שמציאות מצות היראה הינה כניסה ושער ל"מדרגת התורה": "קודם עסק התורה" צריך שיהא לאדם יראה.

אבל צריכים להבין את יסוד הדבר.

אין הכוונה שכאשר האדם קטן ועדיין אינו עוסק בתורה אז דבר רא-שון שילמדו אותו כמה שנים יראה ולאחר מכן ילמדו אותו תורה. שהרי כלשון הגמ' "קטן היודע לדבר, אביו מלמדו תורה צווה לנו משה". אם כן, ודאי שסדר הדבר הוא שקודם מלמדים את האדם חכמת התורה הקדושה, ולאחר מכן הוא נכנס ליראה.

לעומת זאת, הסדר היומיומי של האדם למעשה, כמו שייסביר מיד להלן בפרק ו', מתהפך: שתחילת היום היא יראה, וההמשך הוא תורה, וגופא בתר רישא גריר!! ומכיון שקודם עסק התורה צריך שיהא אצל האדם יראה, הרי שכל לימוד התורה שלו נמשך אחרי היראה ותורתו מתקיימת ומשתמרת!! משא"כ מי שאין תחילת העסק שלו בכל יום יום (יתברר לקמן בהרחבה מפרק ו') בפועל ביראה הרי שיש כאן סדר שאינו סדר אמת, וא"כ תורתו אינה מתקיימת ואינה משתמרת.

■ המשך בשבוע הבא - מתוך קובץ שיעורים על ספר נפש החיים שער ד'

פרק ההתבודדות | מרבינו אברהם בן הרמב"ם

ראשית, יש כאן תוקף של כח המחשבה. וכעת במה האדם יחשוב. ונדגיש, שאפילו אם הוא יחשוב על מה שנמצא בחוץ, שאזי שוב המחשבה יצאה לחוץ, אבל היא לא תצא באופן של חמשת החושים אלא באופן של מחשבה, שזה כבר יותר דק, מחמת שזה לא התלבש בחושים שמתפזרים. שורש המחשבה היא אחת, וחמשת החושים יוצרים פיזור לחמשה, לכן עצם כך שהחושים לא פועלים ומה שפועל זהו כח המחשבה, עי"כ כבר נעשה יותר תוקף, אולם מ"מ עדיין המחשבה יוצאת לחוץ. נמצא, שכעת יש כאן תוקף של החלק השכלי, מפני שהתפשטות של החושים לא מתפשטת לחוץ, ולכן נשאר המח בתוקפו.

ומי שעבר את כל השלבים עד השתא, כעת מה שהוא יחשוב, זהו בהעסקת החלק השכלי בעניניו יתעלה. שהרי הוא עוסק במה שכח הדוחף דוחפו לעסוק בו, וזהו בחלק העליון יותר, עניניו יתעלה. שהרי חמשת החושים נעצרים ולא יוצאים לחוץ, המח מתחזק, והגם שעדיין המחשבה יכולה לחשוב בתוך עצמה, אבל הכח הדוחף שלא דוחף רק מבחוץ פנימה, אלא הוא דוחף פנימה יותר ויותר, הוא הדוחף את כח המחשבה שתחשוב בעניניו יתעלה. כאן בעצם האדם מנותק בעומק.

נבאר את ההגדרה בצורה יותר בהירה. יש חיצוניות מחוץ לאדם, שזוהי החיצוניות הגמורה, יש את מה שנמצא בתוך האדם, ויש את הבורא יתברך שמו. ההתבודדות היא, ניתוק מהחיצוניות, כניסה לתוך האדם עצמו, ויתר על כן לבורא יתברך שמו. ואלו השלבים שהוזכרו כאן, השלב ראשון של ההתבודדות, ניתוק מהחיצוניות, שזהו ניתוק חמשת החושים, וביטול כח הדוחף לחוץ, שזהו כניסה לפנים עצמו. השלב שני של ההתבודדות היא לא להישאר בתוך עצמו, אלא לעלות למעלה להתקרב אליו יתברך שמו, זוהי הפניית כח הדוחף אליו יתברך, ויתר על כן לפי-זה העצמת כח השכלי שנעשה תקיף כיוון שאיננו פונה לחוץ, וכח הדוחף דוחף את השכל לחשוב בעניניו יתעלה.

נוסיף לבאר את הדברים. כמבואר בדברי רבותינו, כח המחשבה יכול להתפשט לכל מקום, האדם יכול לשבת כאן ולחשוב באספמיה, וזה מעין המשך בעמוד ג'

פרק ההתבודדות | מרבינו אברהם בן הרמב"ם

חמשת החושים שמתפזרים. על משה רבינו נאמר שעלה אל האלוקים, וידועים דברי הגר"א שאומר ששאר כל העליות שהיו לא היו אלא במחשבה. א"כ, למחשבה יש כח לעלות למעלה. ונבאר מכח מה המחשבה עולה למעלה. פשטות הדברים, כשם שהמחשבה יכולה לחשוב באספמיה, כך גם היא גם יכולה לחשוב שם למעלה. אולם בעומק אינו כן, אלא הכח שמחמתו המחשבה עולה למעלה זהו מכח הדוחף שדוחף, כמו שנתבאר לעיל, "הטייתו אליו יתעלה", ואזי המחשבה נדחפת מכח הדוחף שבוקעת עד למעלה, וזוהי צורת המחשבה העליונה.

צורה מעשית לזה הובאה ב'שערי קדושה' ח"ד לר' חיים ויטאל, שמבאר שם את כל צורת המחשבה כיצד לקשר אותה עד לשורש העליון ולחזור ולהוריד אותה למטה, וזהו כח הדוחף שפועל במחשבה. ואזי האדם לא נמצא כאן בעולם, אלא הוא נמצא במקום אחר, וזהו עומק נורא של התבודדות!

יש התבודדות חיצונית, שהאדם מופרש מבני אדם, ויש התבודדות פנימית, שהאדם מגיע לעומקים של עצמו, אולם בכל אלו עדיין האדם נמצא כאן בעולם. אבל אם מכח המחשבה האדם עולה לעילא, ויתר על כן מגיע לשורשו, אזי הוא לא נמצא כאן אלא הוא נמצא בשורשו, וזה נקרא המתבודד האמיתי.

צריך להבין את העומק שיש כאן, זה לא רק שהוא חושב בו יתעלה, אלא הוא באמת לא נמצא כאן.

בזה"ק נאמר: 'אדם דא מחשבה'. כאשר האדם נמצא במדרגת מעשה אזי מחשבותיו הם כמעט דמיונות, הוא אמנם חושב אבל הוא לא נמצא במדרגת מחשבה. יתר על כן, כאשר כח ההרגשה של האדם הוא העיקר אצלו, שהוא חי תאוות וכעסים וכדומה, אזי כח ההרגשה פועל, והוא לא נמצא במדרגת המחשבה, ולכן לא היכן שהוא חושב שם הוא נמצא.

אבל כאשר האדם הפשיט את המעשה, שהוא נמצא כעת בהתבודדות, וכן הפשיט את כח המרגיש, ע"י ביטול פעולתו של החלק המרגיש, אזי הוא לא פונה החוצה, שכן הדוחף לא פונה החוצה אלא נכנס פנימה, ועל-ידי-כן מתעצם כח השכל, ואדם זה נמצא במדרגה של 'אדם דא מחשבה'. ואם 'אדם דא מחשבה' אזי היכן שהוא חושב שם הוא נמצא, כיסוד דברי הרמב"ן. ■ המשך בשבוע הבא - מתוך סדרת שיעורים על ספר

"המספיק לעובדי ה מרבינו אברהם בן הרמב"ם"

פרק ג' | כח הציור

כח הציור מכח הראיה שרואה בהקיץ.

חוש הראיה שהוא שורש החושים, מתחיל כאמור כשהתינוק פוקח את עיניו סמוך ללידתו, ורואה מה שסביבותיו. ראיותיו של כל ראה וראה שראה האדם היא אינה ראה בעלמא, אלא כל מה שהוא רואה נקלט ונקלט בנפש עוד ועוד. כמבואר בראשונים (בראב"ד ועוד) שאלו הם החוטים היוצאים מן הנשמה ומתפשטים לעין ומכח כך היא רואה, היא זורקת קרן אור וזה חוזר אליה והיא רואה. והדברים נחקקים במוחו של האדם.

כל הראיות שראה האדם נחקקו בקומת מחשבתו כחלק מהמח, וזה כח הציור שמצטייר באדם. כח הציור שבאדם הוא בעצם, מכל הציורים והראיות שהוא רואה בחוץ כל ימיו שהתווספו ונכנסו לתוכו.

כח הציור מכח הראיה שרואה בחלום

אך, מלבד הראיות שרואה האדם בזמן שעיניו פקוחות, כח הציור רחב עוד הרבה יותר. שהרי בזמן שהאדם ישן, הנשמה עולה למעלה והיא רואה מה שרואה, וגם זה נחקק בכח ראיית האדם. זו אותה נשמה השולחת בהיותה בגוף את קרני האור לעיניים שיראו, גם כאשר האדם ישן היא עולה למעלה, ורואה מה שרואה בקדושה או ח"ו בהיפוך, וגם זה נחקק באדם.

כמובן, שלדברים שהאדם רואה בגיל היותר מבוגר בהקיץ, הוא יותר מודע. ולדברים שהוא רואה בחלום, בחלקם הוא פחות מודע בשכלו האנושי. אך בקטנותו, מה שהוא רואה בהקיץ זה קרוב מאוד למה שהוא רואה בשעת השינה, כי בשניהם אין לו מודעות כמעט כלל.

והרי שבעומק, ישנם בציור שני כוחות של ראה. ראה שרואה בהקיץ, וראה שרואה בחלום, שמצטרפות יחד.

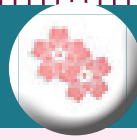
כח הציור מכח המדמה

הכח השלישי של הציור שנמצא בנפש האדם הוא כח המדמה, ומהיכן יש לאדם כח לדמות? או מכח מה שראה בעינים בהיותו בהקיץ או מכח מה שראה בשנתו למעלה שגם זה נצטייר אצלו ומכל הצירופים הללו הוא מדמה את מה שמדמה.

נמצא א"כ שכן הציור בנפש מורכב מג' חלקים: א. ממה שהוא רואה בעיניו בהקיץ. ב. ממה שהנשמה רואה כשהיא עולה למעלה בשנתו. ג. מכח המדמה המצרף את שניהם ויוצר תולדות, כמו תולדות מזכר ונקבה, גם מראיית ההקיץ וראיית חלום הלילה נולדים תולדות, שהם הצירופים של כח המדמה.

כח הציור שאנו עוסקים בו כעת אין עיקר גילוי רק ממה שראה האדם בעיניו בהקיץ והצטייר בו ואין עיקר גילוי רק ממה שראה בשנתו למעלה, אלא גילוי הן מכח הראיה שרואה מבחוץ בהקיץ והן מהראיה שרואה למעלה בשנתו ומצירוף שניהם יחד נבנה כח הציור של המדמה. ■ המשך בשבוע הבא - מתוך סדרת שיעורים "דע את תורתך דרכי

הלימוד"

אב ובן

האבות הק' ביררו את מהות שם תואר אב מן חלקי הרע שבו. שכשם שיש תואר שם בקדושה, כן יש שם תואר אב בטומאה, אב הטומאה. ושלמות ברור זה נגמר ונשלם אצל יעקב אבינו שנבדל מעשו. שעשו כתיב ביה (בראשית לו, ט) "עשו אבי אדום". לעומתו יעקב שמטתו שלמה שאין בה פסול וכל תואר שם אב שבו נשאר בקדושה. ולכך חשש שח"ו אחד מזרעו ימות בחייו ועי"ז יחסר שם תואר אב בחלקו. ויעקב איש תם, שלם, שלם בתואר אב. וזה היה הנסיון של יעקב במעשיו של יוסף.

ועיקר שם תואר אב של יעקב חל לגבי יוסף, "אלה תולדות יעקב יוסף". וזש"כ (שם לז, ד) "כי אתו אהב אביהם מכל אחיו". כי עליו חל בעיקר תואר שם אב. ועוד נודע שיוסף ממוצע בין אבות לבנים, בין אבות לשבטים. וכל ממוצע חובק בתוכו ב' חלקים, חלק של כל צד. ולפיכך יוסף גונז בקרבו גם שם תואר אב, וע"ז נאמר (שם, יא) "ויקנאו בו אחיו". קנאו שיהא אח ולא אב. וכמו שיש תלמיד חבר, כן היה יוסף ביחס ליעקב בן ואח. כי יוסף גם בן וגם אב, בחינת אבן, אב-בן כמ"ש רש"י. וזש"כ (שם מג, ז) "העוד אביכם חי", כי יחס אב של יעקב לשאר שבטים אינו אותו היחס ליוסף, ולכך נקרא "אביכם", ולא אבינו (מלבד פשוטו).

ולכך נקרא יוסף אברך, אב-רך (לשון רך מלך כמ"ש ב"ב ד ע"א, בחינת אבינו מלכנו היפך אבימלך, כנ"ל) וכמ"ש (שם מה, ח) "וישימני לאב לפרעה". ולכך היה ראוי שיצא ממנו י"ב שבטים (עיין עץ חיים שער טנת"א פרק ז', בחינת י"ב גבולי אלכסון בבחינת יוסף) כמ"ש בסוטה.

ובדקות יותר בין יעקב לשבטים יש ממוצע של יוסף ובנימין. יוסף נקשר לעליון ובנימין לתחתון. ולכך נקרא לשון בן אוני, בן ימין. אולם גם בבנימין יש ניצוץ אב. ולכך נקרא (שם מט, כז) "זאב". אב-ז. ובדקות יותר, יוסף הוא אף אב ליעקב, כמ"ש (שם מז, יב) "ויכלכל יוסף את אביו". ודרך אב לכלכל את בנו. והוא בחינת עטרת אבות בנים, שהבן עולה למעלה מן האב. וכמ"ש בקדושין שיש ובנו זריז

המשך בעמוד ה'

פרק א' | תפקידן של בנות ישראל

איזון נכון בין כל הקשרים

הצד השווה בין כל אחד ואחת מאתנו הוא שלכל אחד בד"כ יש את כל ארבעת מדרגות הקשרים הללו - מדרגת היחס למה שנמצא מעליו, מדרגת היחס למה שסביבותיו, מדרגת היחס שלו לעצמו, ומדרגת היחס והקשר שלו למה שנמצא תחתיו.

אלא שישנו הבדל ושנוי בין בני האדם (1) לאיזה מהנמצאים בכל מדרגה הוא קשור (הוריו, חבריו, בניו, תלמידיו וכד') (2) יתר על כן ישנו שינוי בין הבריות בכמות ואיכות הקשר לנמצאים בכל מדרגה - עד כמה הוא קשור לדברים שמעליו עד כמה הוא קשור לסביבותיו, כמה הוא קשור לעצמו, וכמה הוא קשור לאלו שמתחתיו.

זוהי מערכת של איזון שאצל כל אדם היא נמצאת באופן מסוים ושונה. יש מי שקשור לדבר יתר על המידה הנכונה והראויה לו. וחברו קשור פחות מהמידה הראויה, ועבודת האדם כמובן היא לאזן את עצמו בכל סוגי הקשרים שבכל ארבעת המדרגות באופן המדויק.

ניתן כמה דוגמאות כדי להבחין כיצד נראים חיים בלתי מאוזנים. ולפי זה נבין בס"ד את האופן הנכון של האיזון שזוהי עבודת האדם בעולמו.

קשר לבורא בלתי מאוזן

במדרגה הראשונה שהוזכרה שהיא מדרגת הקשרים של האדם למה שנמצא מעליו נקטנו את הקשר לקב"ה. וודאי שקשר לבורא ית' זהו דבר נפלא עד מאד ותכלית הכל כמ"ש "המסילת ישרים" שהאדם לא נברא, אלא להתענג על ה' וליהנות מזיו שכינתו, והשלימות האמתית היא רק הדבקות בו ית'. "וא"כ קשר להקב"ה בוודאי הוא דבר גדול והוא תכלית כל הבריאה כולה כמ"ש " ואתם הדבקים בה' אלוקים חיים כולכם היום". אבל, הוא נכון ואמתי רק אם הוא יחסי לשאר החלקים כולם.

נבאר: הרי רצונו של הקב"ה ית' שיהיו בני זוג ויהיה קשר ביניהם כמ"ש: על כן יעזוב איש את ביתו ודבק באשתו". ורצון ה' שיהיה לאדם ילדים כמ"ש: " פרו ורבו ומלאו את הארץ" ולכן אם הקשר של האדם לבורא אינו מאוזן עם הקשר שלו לבן זוג ולילדים, גם הקשר שלו לבורא אינו שלם ואינו אמתי! דוג' מעשית לכך היא מה שמצוי לפעמים אצל בנות ישראל שהקשר של האישה להקב"ה הוא באופן שהיא יושבת ואומרת תהילים זמן רב מאד ונמצא חסר היחס שלה לבעל ולילדים הילדים משוטטים וכו'... על אף שלומר תהילים זה בוודאי דבר עצום ונורא, תהילים של בת ישראל כשרה זה דבר עליון מאד אבל על אף המעלה שנמצאת בקריאת תהילים כאשר אומרים אותם בנפש חפצה בהש' תוקקות וקרבת ה' יש אמתית אבל זה נכון רק אם זה יחסי לשאר הקשרים. אישה היושבת אחה"צ ובמקום לטפל בילדיה להאכילם לספר להם סיפור להשכיב אותם לישון במנוחה היא קוראת תהילים כל הזמן אמנם יש כאן השתוקקות עצומה לבורא אבל זה כמובן אינו קשר אמתי לבורא ית'.

זוהי א"כ דוגמא לקשר לעליון שאינו מאוזן עם שאר החלקים, כמובן שדוגמא זו אינה קיימת אצל רב בנות ישראל זו דוג קיימת אך קיצוֹ-נית ונקטנו בה רק ע"מ להמחיש את הדבר. ■ המשך בשבוע הבא [מתוך קובץ שייעורים על תפקידן של בנות ישראל.

וממולח יותר ממנו. וזהו אב ר"ת אב, בן. בא ר"ת בן, אב.

ובבחינה זו נקרא יוסף מלשון הוספה, כי הוסיף על אביו (בחינת יסוד שעולה למעלה מן התפארת). ומכיוון שירידת יוסף וכל ישראל למצרים היתה לברר שם תואר אב, לכך היציאה מחדשת שם תואר אב לכל ישראל. וזהו חודש האביב. אב-יב מעין יעקב אב ל"ב וכן יוסף כנ"ל. נתגלה במדרגת זמן אב-יב. שזהו זמן יציאת ממצרים שנתחדשה מהותו - אב, ע"י יציאתם. ולכך כתיב בפסח מצרים (שמות יב, ג) "שה לבית אבת". ודרשו חז"ל, "ואזכור להם זכות אבות, אברהם אלקים יראה לו השה, יצחק נעקד כשה, יעקב הסר משם כל שה". והיינו שנתבבר אור האבות בגאולת מצרים. ולכך בשלמות גאולת מצרים שהיא קרי"ס כתיב (שם טו, ב) "אלקי אבי וארוממנהו". ופירש"י שם, "לא אני תחילת הקדושה, אלא מוחזקת ועומדת לי קדושתו ואלוקתו עלי מימי אבותי".

ודבר זה מתלגה אצל השלוחים להוציא את בני"י ממצרים משה ואהרן. אצל משה כתיב (שם יח, ד) "ושם האחד אליעזר, כי אלקי אבי בעזרי". ואהרן קרא לבנו אביהוא, אבי-הוא (ומצד הקלקול אמרו חז"ל (שכל טוב) "אביהוא, שאמר על אהרן אביו הוא לתולדה ולא למועצה).

ובעומק, מצרים הוא מיצר לכל חלקי הבריאה, וגאולת מצרים היא גאולה לכל חלקי הבריאה. והשורש לכל הוא בחינת אב, אותיות ראשונות שהם שורש לכל האותיות. וכל הנבראים כולם פנימיות אותיות כנודע. ולפיכך מלת אב שורש לכל הנבראים.

והנה בעשרת הדברות כתיב (שם כ, יב) "כבד את אביך ואת אימך". ויסוד חיוב הכיבוד מלבד מ"ש חז"ל שאביו הביאו לחיי עוה"ז. איתא באריז"ל, שאביו ואמו נותנים לאדם לבוש וע"י לבוש זה מקבל כל שפעו מן העליונים והוא יסוד החיוב לכבדם תדיר. ובעומק כמ"ש בעדיות אביו נותן ה' דברים ואמו נותנת בו ה' דברים. והרי שכח האב בן

תזריע | ב - ז

ישכב עליו הזב, זב, ב-ז. והנה יש אור, ומן האור נעשה מים כמ"ש חז"ל, בבחינת אמ"ר, ר"ת אור מים רקיע. וכשם שיש את עצם האור, ויש התפשטות מן האור הנקרא זיו. כן יש את עצם המים, והתפשטותם נקרא זיבה, זב. ומי שאין לו את מקור המים אלא רק את התפשטותו בלבד, זהו בזיון בוז, בז. ויתר על כן כאשר ישנו ניתוק מן המקור זהו זיבה דקלקול, טומאת זב. וכאשר הזיבה מתנתקת מן המקור, והזיבה עומדת לעצמה, נעשה בחינת זבל, זב-ל. אולם אמרו זבל פרדותיו של יצחק ולא כספו וזהב של אבימלך. וזהו זבל זב-ל, לעומת זהב, זב-ה. כי מהות הזהב שהוא מאיר מעין זיו. והוא מדרגת זיבה עליונה שעצמות האור מאיר במים, ומתוך הארה זו מאיר אף בזיבתו ונעשה זהב. אולם אצל יצחק אף הזבל שלו האיר יותר מן זהבו של אבימלך.

והנה זב במילוי, זי"ן, בי"ת עולה עם הכולל ת"פ, גימ' תלמוד וגימ' לילית כנודע. כי מצד מדרגת הזיו, זהב כנ"ל, זהו תלמוד, תורה אור שמשתלשל עד הויות דאביי ורבא "דבר קטן", ונעשה זיו, זהב. לעומת כך לילית, בחינת זבל, גימ' ל"ט, בחינת ל-ט, לשון קללה. והיא בחינת איזבל. ובחינת זיבה זו דקלקול נקראת כזב, בחינת מעיין המכזב מימיו, כאשר כאשר אינו מכזב מימיו, תמיד מחובר למקור המעיין. אולם כאשר מזב מימיו, מתנתק מן המקור. וזהו כזב, כ-זב, דמיון דקלקול. ומדמה דקלקול מראה עצמו כאילו מחובר למקורו לעליון וזו גאוה. ומה תקנתו, אזוב, או-זב, כמ"ש חז"ל (תנחומא ישן, מצורע, ח) אין באילנות נמוך כאזוב, לפי שהשפיל עצמו, לפיכך יתרפא באזוב. וכאשר מאיר אור דתיקון של זב, כנ"ל, אולם אינו בתיקון שלם אזי אין מאיר בו אור של זיו, זהב ממש כנ"ל, אלא בחינת בזק, ב-זק. מראה אור שמסתלק במהירות, והוא כזב של זיו, שמכזב ומפסיק את הארתו.

והנה נודע, ברז"ל ר"ת בלהה רחל זלפה לאה. ולפ"ז זב ר"ת, זלפה, בלהה, כלומר מדרגת שפחות ללא הארת אמהות. והוא בחינת בזק כנ"ל. כי אשר גמורה היא בחינת זבד, כמ"ש (בראשית ל, כ) ותאמר לאה זבדני אלקים אתי זבד טוב הפעם יזבלני אישי כי ילדתי לו ששה בנים ותקרא את שמו זבלון. ופרש"י זבד טוב, לשון בית זבול וכו' בית מדור. כמ"ש במדרש אגדה (במדבר ב, לב) זבולון היה מצויר (ברגלים) עליו כמין בית שנאמר יזבלני, ומתרגמינן מדור. וזהו בחינת אשה גמורה, לאה. זבד, זב-ד. אולם זבולון ממוצע בין אמהות לשפחות, כי זבולון, זב-לון. זב, ר"ת זלפה בלהה כנ"ל.

והנה ראשית יצירת האשה לחד מ"ד היתה פרצוף, ולחד מ"ד זנב. זב-ן. לשון קניה בארמית, האשה נקנית. וזהב ענינו חלק הזב שבאדם שזהו שורש האשה, ולכך יכולה להפרד ממנו. וחזרת האשה לבעלה, בחינת זבח, זב-ח. והוא השורש לכל הקרבנות, שכל קרבן אינו אלא זיבה של בעליו, וכאשר זובחו מחזיר זיבתו לשורשו. ועי"כ נמשך זיבה דתיקון, מזבח מזין ומפרנס וכו'. וזהו תוקפו של בועז. זב-עו. שלא קלקל. זיבתו, פגם אות ברית קודש. אלא המתין לנשואין. ואז זכה לתקן שהזב נתעלה לזהב, ויצא ממנו דוד גימ' זהב. ועיקר מקום הזיבה דקדושה לעולם, ממקום ביהמ"ד, הנמצא בחלקו של בנימין, הנקרא זאב "בנימין זאב יטרף". זאב, א-זב. זיבה מאלופו של עולם. כי מאור השכינה השורה במקדש נמשך זיו וזיבה דקדושה לעולם.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: אביעזר, אזוב, איזבל, כזב, עזב, בזק, ברזל, בוז, זבח, זבולון, זהב, בועז, זנב, זאב, זבד, זבל, זרובבל, נבוזראד

נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

ועוד. אמרו (ב"ב צא ע"א) ואמר רב חנן בר רבא אמר רב, י' שנים נחבא אברהם אבינו. והיינו י' עיגולים שעכבו בעדו מל-גלות את עולם דתיקון, מדרגת יושר. כי אוה"ע עיגולים כנ"ל, ולכך עכבהו להשאר ולא לבנות כנס"י, ישראל-ישר-אל, יושר.

יושר תחלה קו אחד, ואח"כ ג' קוין. וכתוב (בראשית טו, ט) קחה לי עגלה משולשת, ועז משולשת ואיל משלש וגו'. ויבחר אתם בתווך ויתן איש בתרו לקראת רעהו. ימין ושמאל. והשו-רש אברהם ימין ויצחק לשמאל, ויעקב באמצע. וז"ש (ב"מ פז ע"א) אמר רבי לוי, אותו היום שגמל אברהם את יצחק עשה סעודה גדולה. גמל, בחינת גימ"ל, שלש, אחדות אברהם ויצחק, כנ"ל. ג' קוים. ועי"ז עשה סעודה גדולה. ולכך רינגו בסעודה זו שאין יצחק בנו של אברהם, כי בעומק הם ב' הפכים. ואמרו שם, מיד נהפך קלסתר פניו של יצחק ונדמה לאברהם והוא ע"י אחדות יעקב, ג' קוים כנ"ל. וכשם שבתר את המשולש כן לאחר מכן אמרו שם מאן דהוה בעי למשתעי בהדי אברהם משתעי בהדי יצחק וכו' אחדותם ג' קוים כנ"ל. אתא אברהם בעא רחמי והוה זקנה, ובזה נבדלו, ויבחר אתם.

שערות יעקב ועשו גנוזים באברהם. יעקב י-עקב. ואמרו (גדרים לב ע"א) וא"ר אמי בר אבא, בן ג' שנים הכיר אברהם את בוראו, שנאמר עקב אשר שמע אברהם בקולי, חושבניה מאה ושבעין ותריין. זהו עקב שנים שהכיר שורש ליעקב. וג' שנים שלא הכיר שורש לעשו. וי"א (ב"ר נח ל, ח) ר' חנינא ור' יוחנן תרוויהון אמרין בן מ"ח שנה הכיר אברהם את בוראו. ובפסי-קתא רבתי (י' דברות ד"ה אנכי) בן חמישים הכיר את בוראו. וברמב"ם (ע"ז א, ג) כתב בן מ' שנה. ובאור החיים (לך לך פי"ב, פ"א ד"ה ויאמר) ובן חמש שנים הכיר את בוראו (וצ"ע). ועיין ר' אברהם מן ההר (גדרים לב ע"ב) מקור לרמב"ם. וכן הוא במאירי (אבות פתיחה). ועיין מהר"ל (גדרים שם) כי אלו ג' שנים הם נגד שני ערלה. וזש"כ שא"ל הקב"ה לאברהם (בראשית כב, יז) וירש זרעך את שער אויביו. בחינת שער, שערות, שורש עשו שבו, ערלה שבו. ואיתא בספר הדר זקנים לבעלי התוספות (חיי שרה כד, א) אותו שעה הלבינו כל שערות ראשו של אברהם, מי-תוק מעשו אדמוני. וכל זה נעשה מכח מ"ש פסיקתא זוטרתא (וירא ית, ב) א"ר אבהו, שער של אברהם אבינו מפולש היה לד' רוחות, להביא כל עובר ושב לביתו. ומצד כך אמרו (ב"ב נח ע"א) מאי קעביד אברהם (במערת המכפלה) גאני בכנפה דשרה וקא מעיינא לה ברישא. כי תיקן השערות. ולכך לא יצא עשו לתרבות רעה בימיו.

אזן כתיב (בראשית כו, ה) יעקב אשר שמע אברהם בקולי. ואמרו (ברכות ז' ע"ב) אף דניאל לא נענה אלא בשביל אברהם. ועוד. כתיב (בראשית כא, יב) כל אשר תאמר לך שרה שמע בקלה.

אור א"ס כתיב (יחזקאל לג, כב) אחד היה אברהם. מעיין יחיד ממש, כמ"ש בפסחים קיח ע"א אני יחיד וכו' והוא יחיד. ובא-ברהם נברא העולם כמ"ש בזוה"ק, בהבראם, באברהם, כלומר הוא שורש י"ס הגנוזות במאציל. מעיין האחד, והוא שורש י"ס. ולכך נתנסה ב' נסיונות. והנסיון העשירי עקידת יצחק ועי"כ זרעו של אברהם כלה, וחוזר לאחד. ומעיין כך אמרו (ב"ב ס' ע"ב) דין הוא שנגזור על עצמינו שלא לישא אשה ולהוליד בנים, ונמצא זרעו של אברהם אבינו כלה מאליו. והיינו חזרה לאחד היה אברהם. ועוד. (סנהדרין מד ע"ב) אמר ר' אלעזר, לעולם יקדים אדם תפלה לצרה שאלמלי הקדים אברהם תפלה לצרה וכו'. והיינו התדבקות באור א"ס שלפני הצמצום, הוא הנקרא הקדמת תפלה, דבקות, לצרה, צמצום.

צמצום אמרו (ר"ה טז ע"ב) ואמר רבי יצחק, ד' דברים מקרעין גזר דינו של אדם וכו', וי"א אף שינוי מקום, דכתיב ויאמר ה' אל אברם, לך לך מארצך, והדר ואעשה אתך לגוי גדול. והבן ששורש שינוי מקום הוא הצמצום שינוי, צמצום, שיוצר מקום. ועי"ז ואעשה אתך לגוי גדול, ע"י הארת הקו הנכנסת במקום החדש. והבן שאברהם שורש המקום החדש, כמ"ש (ברכות ו ע"ב) אמר רב חלבו אמר רב הונא, כל הקובע מקום לתפלתו, אלה-י אברהם בעזרו. כמ"ש בזוה"ק (לך לך, פו ע"ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, אל תיקרי בהבראם, אלא באברהם. שורש למקום כנ"ל. (וכן שורש לעולם חסד יבנה, באברהם מתקיים עלמא).

ועוד. (ב"מ פו עב) אמר רבי חמא ברבי חנינא, אותו היום יום שלישי למילה של אברהם היה, ובא הקב"ה לשאול באברהם, הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה וכו'. והבן שהוצאה זו זה ביטול הצמצום. כי יש צמצום של הסתלקות, צמצום ראשון. ויש צמצום של מחיצה, פרסא, צמצום שני.

קו בחינת חוט הנמשך מאור א"ס. ואמרו (סוטה יז ע"א) דרש רבא, בשכר שאמר אברהם, אם מחוט ועד שרוך נעל, זכו בניו לב' מצות, חוט של תכלת, ורצועה של תפילין. תפילין בראש, ותכלת, תכלית בסוף. חוט א"ס שהשתא אינו מגיע לסוף הצד התחתון, לעת"ל יגיע. ובמקום שאינו מגיע הקו - חוט, נעשה הארת חוטם, חוט-ם, שמחטא את מקום הקלקול. כי במקום הקו אין קלקול, וממקום שאינו מאיר נעשה חוט-ם, לחטא הקלקול.

עיגולים אוה"ע בחינת עיגולים, הנהגה כללית, וישראל קו היושר, השגחה פרטית, כמו שהרחיב בפתחי שערים (עיגולים ויושר) מתורת הרמח"ל והגר"א. ואמרו (גדרים לא ע"א) וישראל מי נפקי מכלל בני נח, כיון דאיקדש אברהם איתקרו על שמיה. ובעומק אברהם אב הן לישראל והן לאוה"ע, אב המון גוים נתתיך, כללות עיגולים ויושר.

חוטם כתיב (בראשית כה, א) ויסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה. בחינת ישימו קטורת באפיק, חוטם. וכל זאת לתקן את שורשו של אברהם כמ"ש (בראשית יא, כו) ויחי תרח ע' שנה, ויולד את אברם את נחור. תרח, רתח, כעס, כמ"ש בזוה"ק (בהר קיא ע"ב) אין צו אלא ע"ז, אעבר עליה, ארכיב ליה בטפת תרח דביה רתח לקב"ה דעבר על צו מע"ז. וכן נחור, אותיות חרון, חרון אף (כמ"ש בבן פורת יוסף ויצא ד"ה ויאמרו). ואברהם מתקן תרח-רתח, נחור-חרון, ע"י, קטורה, קטורת. ולכך אמרו (ברכות נד ע"ב) אמר ר' יוחנן אפילו בשעת כעסו של הקב"ה זוכר את הצדקים, שנאמר ויהי בשחת אלקים את ערי הככר, ויזכר אלקים את אברהם.

עתיק כתיב (בראשית יב, ח) ויעבר אברם וגו', ויעתק משם ההרה מקדם לבית אל וגו'. ויעתק - עתיק. ועוד. העתקת דבר יוצרת חלל בינתים (לכך שורש בינה, לשון בין לבין בעתיק) וכתיב (שם טו, י) ויבטר אותם בתוך. ומקום חלל זה זהו גופא מקום הגלות.

אריך כתיב (בראשית כה, ח) ויגוע וימת אברהם בשיבה טובה זקן ושבע. בחינת זקן, אריך. ואמרו (מגילה יא ע"א) אברם הוא אברהם, הוא בצדקו מתחילתו ועד סופו. בחינת פרצוף אריך, ארוך מתחילת הקומה עד סופו משא"כ או"א וזו"ן. וכמ"ש (יומא כח ע"ב) אברהם אבינו זקן ויושב בישיבה היה שנאמר ואברהם זקן בא בימים.

ועוד. (ב"מ פו ע"ב) אמר רב יהודה אמר רב, כל מה שעשה אברהם למלאכי השרת בעצמו, עשה הקב"ה לבניו בעצמו, וכל מה שעשה אברהם ע"י שליח, עשה הקב"ה לבניו ע"י שליח. והבן שליחות וידא אריכתא כח אריך מאריך. ובעומק אריך בכל הקומה. וממקום שמלובש שנקרא ע"י שליח, או"א וזו"ן. ובפני-מיות זה אריך ובהלבשה זה או"א וזו"ן. ולכך נקרא ידא אריכתא.

אבא ברכות (יג ע"א) אברם הוא אברהם, בתחלה נעשה אב לארם, ולבסוף נעשה אב לכל העולם כולו. ובפרט אב לישראל, ואב לאבות.

אמא כתב בשו"ת רב פעלים (ח"ד סוד ישרים ס"ז ד"ה כש-נולדו) אמרז"ל, בן ג' שנים הכיר אברהם אע"ה את בוראו, והיינו שהכיר מאליו (דלא כהר"מ הלכות ע"ז ושאר מפרשים) ששרתה עליו רוח"ק מכח נשמה גדולה שנכנסה בו. בחינת מוחין דאמא. ואח"כ גדלה הכרתו כשנכנסו מוחין דאבא. כמ"ש המהרש"א ועוד, שלכך מנו כמה שיטות שאלו שלבים בהכרה. עיין כסף משנה שם.

ועוד אמרו (ב"מ פז ע"א) אמר אפרים מקשאה תלמידו של ר"מ משמיה דר"מ, אברהם אבינו אוכל חולין בטהרה היה. והבן שבז"ת יש טומאה, אולם בינה ותבונה סוד ס-מ, אין שם אלא טהרה בסוד ביטול בשישים - ס. וטבילה במ' סאה - מ, כמ"ש הגר"א. ומי שנמצא במדרגה זו שכולה טהרה, אוכל חולין בטהרה.

ועוד. (ב"ב צא ע"א) אמיה דאברהם, אמתלאי בת כרנבו. אמ-תלאי, מלשון משל, ומלשון דבר שקר, ששורשם אחד. משל דמיון, שקר שורשו מדמה, בינה.

פה תפלה: כתיב (בראשית יח, כג) ויגש אברהם ויאמר האף תספה צדיק עם רשע, תפלת אברהם על סדום. (וכן שם כ, יז) ויתפלל אברהם אל האלקים, וירפא אלקים את אבימלך. ועולה על כולם מש"כ (שם כב, ג) וישכם אברהם בבקר וגו'. תקן תפלת שחרית. וכן עבדו אליעזר גימ' שי"ח, לשון תפלה. וצתחלה היה עקר, מפני שהקב"ה נתאוה לתפלתו. ועיין ברכות (ו ע"ב). ועוד. אמרו (סוטה י' ע"ב) מלמד שהקריא אברהם אבינו לשמו של הקב"ה בפה כל עובר ושב.

ועוד. עיקר מדרגת עקודים, אורות הפה. וזש"כ (שם כב, ט) ויעקד את יצחק בנו. ואמרו (שבת נד ע"א) אמר רב יהודה, עקוד, עקידת יד ורגל כיצחק בן אברהם. וכשהוא עובר במעי אמו, אף ראשו נעקד, ראשו בין ברכיו, ואזי מלאך מלמדו כל התורה, מכח שהכל עקוד. והבן מאוד. ואמרו (תענית טו ע"ב) מי שענה את אברהם אבינו בהר המוריה, תפלה של עקודים, והבן. ועוד. אמרו (מו"ק יח ע"א) דאמר ר' יוחנן, מנין שברית כרותה לשפתים, שנאמר ויאמר אברהם על נעריו. וגו'. והרי שעקידה, ברית שפתים. ועוד. (ב"מ פז ע"א) ואקחה פת לחם וכו', מכאן שצדיקים אומרים מעט, עקודים, ועושים הרבה, נקודים, מתפרט ונעשה ריבוי.

עינים - שבירה כתיב (בראשית כב, ד) ביום השלישי וישא אברהם את עיניו. תיקון הראיה, אולם לא בשלמות. ולכך כתיב, וירא את המקום מרחוק. כי בשבירה נתרחקו האורות מן הכ"לים. וכאשר הגיעו למקום כתיב (שם ז) אלקים יראה לו. ואמרו חז"ל (ב"ר נ"ו) הוא שולח ידו ליטול את הסכין, ועיניו מורידות דמעות לעיניו של יצחק. ואמרו (שם סה) ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראת, שבשעה שעקד א"א את בנו ע"ג המזבח בכו מלאכי השרת וכו' ונשלו דמעות מעיניהם לתוך עיניו וכו'. ועוד אמרו שם שתלה עיניו לשכינה וכו'. אולם על אברהם אמרו (ב"ב טז ע"א) אפילו בדידה לא אסתכל. וזש"כ (שם יג) וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל וגו'. ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה, יאמר בהר ה' יראה. תיקון ראייה. ותולדת העקידה שפרחה נשמתה של שרה, ואזי כתיב (שם כג, ב) ויבא

שנה הכיר אברהם את בוראו, והטעם דבן מ' לבינה. ועוד (ב"ב טו ע"ב) ולא יצאתי נאמן כעבדך אברהם, שאמרת לו קום התהלך וגו' כי לך אתננה, ואפ"ה בשעה שבקש לאבור את שרה לא מצא מקום לקברה ולא הרהר אחר מדותיך. הרהור בבינה, מהרהר אחר המידות היוצאות מן הבינה. ובארהם שורש - שו בחכמה, חסד שורשו חכמה. ולכך לא הרהר.

דעת אדם נקרא בר דעת, ובשעה שישן הוה מעין שוטה פורתא. כי יוצא ממהלכי דעת למהלכי מדמה. וכתוב (בראשית טו, יב) ותרדמה גדולה נפלה על אברם וגו', ידע תדע וגו', גלות מצרים, גלות הדעת כנודע. היפך מש"כ (שם יח, יט) כי ידעתי למען אשר יצוה את בניו וגו'. היפך ידע תדע כי גר יהיה זרעך. ועוד. אמרו (נדרים לב ע"א) וא"ר אמי בר אבא, בן ג' שנים הכיר אברהם את בוראו. דעת כח המשולש, זהו בן שלש, כח הדעת.

חסד כתיב (בראשית יח, ו) וימהר אברהם אהלה שרה, ויאמר מהרי שלש סאים וגו'. חסד המפורש של אברהם. וכן אמרו (כתובות ח ע"ב) אחינו גומלי חסדים, בני גומלי חסדים, המחזיקים בבריתו של אברהם אבינו.

ועוד. זירזותא דאברהם קמ"ל, שורשו קו ימין, חסד. ולכך תיקן תפלת שחרית, יומם יצוה ה' חסדו. וכמ"ש (פסחים ד' ע"א) כל היום כשר למילה, אלא שזריזין, וכו'.

ועוד. (סוכה מט ע"ב) בת נדיב, בתו של אברהם שנקרא נדיב ועוד. בקלקול. כתיב (שם כה, ו) ולבני הפילגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות, שם של טומאה נתן להם. ומאידך בתיקון, ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק. וכן פסולת של אברהם, ישמעאל, חסד בקלקול. ועל צד ניצוץ טוב שבו אמרו (ברכות נו ע"ב) הרואה ישמעאל בחלום, תפלתו נשמעת, ודוקא ישמעאל בן אברהם. ועוד (פסחים קיז ע"ב) ואעשך לגוי גדול, זהו שאומרים אלה-י אברהם. וכן כתיב (בראשית כ, א) ויסע משם אברהם ארצה הנגב. דרום, קו ימין, חסד. וקודם לכן כתיב (שם יב, ט) ויסע אברהם הלך ונסוע הנגבה. ולכך נתנה לו כהונה, בימין, איש חסידך. כמ"ש (נדרים לב ע"ב) ביקש הקב"ה להוציא כהונה משם וכו', הוציאה מאברהם. ועוד. אמרו (נדרים לב ע"ב) ואמר ר' אבא, כתיב אברם וכתוב אברהם, מתחלה המליכו על רמ"ג אברים, ולבסוף המליכו על רמ"ח, כנגד רמ"ח עשה, קו ימין, חסד, אהבה.

גבורה כתיב (בראשית כ, א) ויאמר אברהם, כי אמרתי רק אין יראת אלקים במקום הזה והרגוני וגו'. יראה-גבורה גימ' שווה, כנודע. קו שמאל. וכן כתיב (שם יג, ח) ויאמר אברם אל לוט אל נא תהי מריבה ביני ובינך וגו', הפרד נא מעלי, גבורה המפרידה. ועוד. כתיב (שם כא, ג) ויקרא אברהם את שם בנו וגו', יצחק. שמדתו גבורה. ונקרא כן ע"י אברהם.

ועוד. אמרו (פסחים קיח ע"א) בשעה שהפיל נמרוד הרשע את אברהם אבינו לתוך כבשן האש, אמר גבריאל - לשון גבורה -

ז"א כתיב (בראשית כ, ב) ויאמר אברהם אל שרה אשתו אחותי היא. ז"א ונוק', פעמים נקראים אח ואחות. ועוד. כתיב (שם יד, יט) ברוך אברם לאל עליון, קנה שמים וארץ. הקנה שמים וארץ לקב"ה. שמים וארץ, יחוד ז"ן. ועוד. (סנהדרין יט ע"ב) לכן כה אמר ה' אל בית יעקב, אשר פדה את אברהם. וכי היכן מצינו שפדאו לאברהם, אמר רב יהודה, שפדאו מצער גידול בנים. כי ז"א, יעקב עיקר, ולכך לוקח את חלקו של אברהם, חסד. ועוד, שז"א ו"ק, י"ב גבולי אלכסון. ולכך דייקא הוא שורש ל"ב שבטים ולא אברהם

נוק' כתיב (בראשית יז, ה) ולא יקרא עוד את שמך אברם, והיה שמך אברהם, כי אב המון גוים נתתיר. נעשה אב לכולם, תוספת את ה' בתרא שבשם, שהיא שורש לגרים, גר מביא וקורא, מכח אב בחינת נוק', שורש לגרים.

וכן (שם יז, טו) ויאמר אלקים אל אברהם, שרי אשתך, לא תקרא את שמה שרי, כי אם שרה. נעשה מאות י' ב' הה"ן אחד לאברהם ואחד לשרה. ה' עילאה לאברהם וה' תתאה לשרה. ולכך דייקא נאמר דבר זה לאברהם. ועוד. עיין מרשה"א (נדרים לב ע"א) נראה שתחלת ידעתו להכיר את בוראו היה בן ג' שנה, מיהו לא נחשב לו (ימי תורה) עד נ"ב שנים שאז נשלם ידיעתו רבים. בחינת נוק' שם ב"ן. וזהו לחד מ"ד שלא היתה לו בת אלא ב"ן, שאזי הכיר את בוראו. ועיין בית אלקים למבי"ט (שער היסודות פל"ב ד"ה ואחר) בן מ' שנה הכיר את בוראו, וי"ב שנה אח"כ ניצול מאור כשדים כשיצא מחרון, כשהיה בן ב"ן שנה.

כתר בחינת אין. ואמרו (שבת קנו ע"א) א"ל הקב"ה לאב-הם צא מאיצטגנינות שלך שאין מזל לישראל. ונודעים דברי הבעט"ש, שהאין הוא מזל לישראל, כתר ממנו נמשך ונוזל השפע לישראל. ומשם נמשך שפע לאיצטגנינות. כמ"ש (יומא כ"ח ע"ב) אברהם באיצטגנינות גדולה היה בלבו.

חכמה חכמה, כח-מה, כנודע. ושם מדרגת הוכחה, מלשון כח, מוכיח על ההבדל בין הכח לפועל. וכתוב (בראשית כט, כה) והכח אברהם.

ועוד. אמרו (נדרים לב ע"א) אמר ר' אבהו, אמר ר' אלעזר, מפני מה נענש אברהם אבינו ונשתעבדו בניו למצרים ר"י שנה, מפני שעשה אנגרייא בת"ח.

ועוד. חולין (צא ע"ב) שלא יצא ת"ח יחידי בלילה. רבי אבהו אמר מהכא, וישכם אברהם בבקר ויחבש את וגו'.

בינה כתיב (בראשית כב, יט) וישב אברהם בבאר שבע. בינה מקור לשבע, ז"ת, כמ"ש בזוה"ק (ויצא קמז ע"ב) באר שבע דא יובלא. ושם (קנב ע"ב) באר דא אדכר שבע זימנין בפרשתא דא. וכן שם בחוקתי (קטו ע"א). ועיין סתרי תורה (ויצא קמ"ז ע"ב). ועיין זוהר (תוספתא שב ע"ב) שמיה באר שבע סטרא דאברהם, ולא באר שבעה.

ועוד. עיין ר' אברהם מן ההר (נדרים לב ע"ב ד"ה וארבע) בן מ'

לפני הקב"ה רבש"ע ארד ואצנן וכו'. ועוד. אברהם שרה, ר"ת, אש. ואצל אברהם אף יד שמאל היתה בחינת חסד. וז"ש (מנחות נג ע"ב) בן ידיד, זה אברהם, ידיד, יד-ידי שני ידידים, אין שמאל דוחה.

תפארת רחמים. ואמרו (שבת פט ע"ב) אצל מי נלך, אצל אברהם, שאמרת לו ידע תדע, ולא בקש רחמים עלינו. ואמרו (ביצה לב ע"ב) כל המרחם על הבריות, בידוע שהוא מזרעו של אברהם אבינו.

ועוד אמרו (יומא כח ע"ב) אמר רב, קיים אברהם אבינו כל התורה כולה. אולם מבואר בגר"א שעיקר תורה בבינה בחינת ימא רבא דאוריתא, ונמשכת משם לת"ת ולכאורה קיימה אברהם אבינו במדרגת בינה ולא בדקדוקה וגילוייה בת"ת. ואמרו שם עוד, רב אשי אמר, קיים אברהם אבינו אפילו עירובי תבשילין. וכונתו לת"ת שמערב ימין ושמאל. ודרשו שם, שנאמר, תורת, אחת תורה שבכתב ואחת שבע"פ, יחוד זו"ן, מכח יחוד או"א. ועוד. נקרא איתן האזרחי (ב"ב טו ע"א). ולכך כשמת תלה את האבן טובה בגלגל חמה.

ועוד. (יומא ל"ז ע"א) וכן מצינו בשלשה מלאכי השרת שבאו אצל אברהם, מיכאל באמצע, גבריאל בימינו, ורפאל בשמאלו. חג"ת. ומיכאל שכנגד אברהם, באמצע, מקום ת"ת. ועוד אמרו (ב"ק צב ע"א) ומנין שאם לא מחל לו שהוא אכזרי, שנאמר ויתפלל אברהם וגו'. אכזר, היפך רחמים.

נצח כתיב (בראשית יח, ז) ואל הבקר רץ אברהם. רגלים לרוץ. ועוד (שם יב, א) ויאמר ה' אל אברם, לך לך וגו'. ועוד (ע"ז יט ע"א) א"ר יומתן, אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים, זה אברהם אבינו שלא הלך בעצמת אנשי דור הפלגה. ועוד נבואה מנו"ה (בכללות) וכתיב (שם טז, ב) וישמע אברם לקול שרי, טפל לה בנביאות. ועוד. ממונו של אדם המעמידו על רגליו, נו"ה. וכתיב (בראשית יג, ב) ואברהם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב.

הוד כתיב (בראשית יז, יז) ויפל אברהם על פניו. בחינת מודים, הוד, שמכופף ראשו. ג"ר דהוד. וכן (שם כג, ז) ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבית חית. ברגלים, נה"י דהוד. ועוד. אמרו (ב"ק ס ע"ב) ת"ר, רעב בעיר, פזר רגליך, שנאמר ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה.

יסוד כתיב (בראשית יז, ט) ויאמר אלקים אל אברהם ואתה את בריתי תשמור, וכן הפרשה שמל את עצמו ובני ביתו. וכן להלן (שם כא, ד) וימל אברהם את יצחק בנו. וכן שם (טו, יח) ביום ההוא כרת ה' את אברם ברית. ועוד (שם יד, יג) והם בעלי ברית אברם.

כתיב (שם כא, כז) ויקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך, ויכר-תו שניהם ברית. ושורשו יסוד, אות ברית קדש. ולכך כתיב (שם כח) ויצב את שבע כבשת הצאן לבדהן. חיבור יסוד ומלכות, ברית עם מדרגה שביעית, שבע כבשת. ועוד. כתיב (שם כד, ב)

ויאמר אברהם אל זקן ביתו המשל בכל אשר לו, שים נא ידך תחת ירכי, אות ברית קודש. ומתחלה היה עקר, העדר גילוי יסוד דתיקון. ומצד הקלקול אמרו (שבת מא ע"א) כל המניח ידיו כנגד פניו של מטה כאילו כופר בבריתו של אברהם אבינו. ומותר לתת שם ידו בשעת המילה, ואזי מטבע הברכה (שבת קלז ע"ב) להכניסו בבריתו של אברהם אבינו. ואזי נקרא שלם, יסוד, כמ"ש (נדרים לא ע"ב).

מלכות שבועה במלכות, שבע, שבועה, שביעית. וכתיב (בראשית כא, כד) ויאמר אברהם אנכי אשבע. ועוד. כתיב (בראשית כד, א) וה' ברך את אברהם בכל. ואמרו (ב"ב טז ע"ב) בת היתה לו לאברהם ובכל שמה, מלכות. ולחד מ"ד לא היתה לו בת וזהו הברכה, כלומר שנכללה בדוכרא, בחינת אריך ועתיק.

ועוד. ארץ - מלכות. וכתיב (בראשית יב, ז) וירא ה' אל אברהם, ויאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת. ומצד הקלקול כתיב (שם יב, י) ויהי רעב בארץ, וירד אברם מצרימה לגור שם. ושורש לגאולה (שם יג, א) ויעל אברם מצרים.

ועוד. שם במלכות. שינוי שם מאברם לאברהם. נתוסף ה' של מלכות, כנ"ל. ראש לגרים, כמ"ש (סוכה מט ע"ב) אלה-י אברהם שהיה תחלה לגרים. ועוד. שם אדנות במלכות. ואמרו (ברכות ז ע"ב) אמר ר' יוחנן משום רשב"י, מיום שברא הקב"ה את העולם, לא היה אדם שקראו לקב"ה אדון עד שבא אברהם.

נפש כתיב (בראשית כב, ג) וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמרו. כבישת החומר, נפש שיתופא דגופא, כבישתה. **רוח** נסיונות. עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו. וכתיב (בראשית כב, א) והאלקים נסה את אברהם. כי הבחירה במדרגת רוח כמ"ש הגר"א.

נשמה ענוה. כתיב (בראשית יח, כז) ועין אברהם, וגו', ואנכי עפר ואפר. עפר, עביות של מים, שלג, עפר. לשלג אמר הוי ארץ. אפר, עביות מכח אש. ומכח כך זכינו לאפר פרה, ועפר סוטה, כמ"ש (סוטה יז ע"א).

חיה כתיב (בראשית יח, יג) האף אמנם יולד ואני זקנתי. פתיחת המעין תדיר, חיה מקור המעיין, מים חיים. יחידה: כתיב (בראשית כב, א) קח נא את בנך את יחידך. גילוי **יחידה** שבנפש ושם מדרגת עקידה, נפש. ועי"כ נמשך שפע חדש כמ"ש (שם טז) יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך, כי ברך אברכך וגו'.

ועוד. (פסחים קיח ע"א) אמרו, א"ל הקב"ה, אני יחיד בעולמי והוא יחיד בעולמי. כמ"ש (יחזקאל לג, כד) אחד היה אברהם.

המשך בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה - **להארות, הערות,**

הווספות: rav@bilvavi.net

אז קשה מאד שהוא ישקיט את נקודת האש. אבל כמובן שאם הוא אדם החלטי, עקשן, עקבי וכדומה, הוא יכול להתחיל גם בלי התלהטות, כי המחוייבות שלו העקשנות שלו תצליח, זה תלוי מאד מאד, כל אדם צריך לזהות מהו המניע שלו ומה יקרה אם נסיר את אותו מניע, האם זה יגרום עליה או ירידה, כל שיעור כוחות נפשו בכללות. כמובן שהרבה פעמים אנשים עושים כאלו טעויות וחלק גדול מהחיים שלהם נאבדו בדרך, זה טעויות דקות מאד בסדר העבודה, אבל אדם מהסוג הזה בשלב מסויים נרגע, יש אנשים שמצד אחד כולו התלהטות ומעולם לא מגיעים להשקטה, אתה רואה אנשים בני שבעיים ושמונים שהם עובדי ה', אבל למעשה הם אש, אבל אין עולם פנימי שם. מצד שני, יש אנשים שהבינו את הצורך בהשקטה, ולפיכך שאיפותיהם הוקטנו, 'ברוך ה' צריך לעשות הכל לאט והקב"ה לא תובע הרבה, אנו בעיקבתא דמשיחא', כל מיני כאלו נוסחאות, 'כל צעד הקב"ה מעריך, כמ"ש ר' חיים ויטאל שכל נקודה קטנה שקולה כמו הרבה' ולאט לאט הנפש שוקטת על שמריה, וזה, אבל זזה באיטיות, מלה"ד אדם במשך שנה למד דף, 'הקב"ה מעריך כל מילה של תורה' זה נכון, אלו דברים מאד דקים.

שאלה מי שיש לו פחד מה עושה?

תשובה שידלג על השלב של החושך כרגע. אפשר לראות ילדים שיושנים, יש ילדים שחייב שיהיה תריס פתוח ושהיה מנורת לילה, ולפעמים פרוז'קטור במטבת. ויש כאלה שמגיפים את הכל ואין להם שום פחד, זה תלוי בנפשות.

שאלה המטרה להגיע לרוגע...

תשובה המטרה היא להגיע לניתוק מהעולם החיצון, והרוגע הוא כלי מעבר לשלבים, הוא לא תכלית לעצמה.

שאלה אם כבר נרגעתי, זה אוטמטי שהאדם מרגיש מה צריך לעשות, השקטתי הכל, עכשיו איך ממשיכים?

תשובה זה כמו ערפל ראשית כל שאדם נמצא בשלב הזה אז הוא אומר שאני יגיע לשם מה אני יראה, התשובה היא, שתגיע לשם תראה את השלב הבא ואז שתגיע לשלב הבא תראה את השלב שאחרי זה. זה לא שמאז הכל ברור לאדם, זה שלבים, רק כמובן שאין עולם ברור לחלוטין בשום שלב שאדם נמצא, רק הרבה יותר ברור לו מהשלב הזה שהוא נמצא עכשיו, כל שלב הבא שנמצאים בנקודה הבאה היא הרבה יותר קרובה. ■

בשבוע הבא: חדש! סגנון החיים של היתבודדות

להירגע מחדר חשוך אזי כן, האדם יכול להתחיל להתרגל שכמה דקות ביום הוא יושב בשקט בחושך כשלב ראשון, אבל דוקא שהחושך באמת מרגיע אותו ולא יוצר תהליך הפוך.

שאלה איך מתמודדים עם ההרגשה שמתי מתחילים לעבוד מתי שמגיעים לשקט ולרוגע מרגישים טוב, אבל עצם התשוקה שאדם רוצה להגיע זה מעורר כמו...

תשובה הנקודה שאתם מעלים היא יסודית, הכח של הרצון והתשוקה וההתלהטות הגדרתה היא כלשון רבותינו מה שנאמר בפרה אדומה מטמאה את הטהורים ומטהרת את הטמאים, מצד אחד ההתלהטות וההשתוקקות היא מעלה עצומה, אבל שרוצים להגיע לעולם של ההשקטה אזי התנועה הזו היא הכי מורכבת, אזי כשלב ראשוני בעבודה זה נכון, אבל בשלב של השקטה אדם צריך להקטין את ההתלהטות אבל באופן כזה שהיא לא תחליש את נקודת הרצון שלו לעבודה, זה נקודה מאד דקה כי אם הוא ישקיט יותר מדי... בדר"כ אחרי שיש התלהטות והאדם קבוע בעולם פנימי אזי נקודת ההשקטה יכולה לעבוד, אם הוא יעשה את ההשקטה הרבה לפני שנקודת ההתלהטות הועילה, שאלו אם אפשר לגמרי להתחיל בהשקטה או לא, תשובה נוספת לשאלה, אם הוא נמצא בנקודת ההתלהטות של הנפש, בתחילת ימי הנעורים, או שהוא מבוגר אבל באותה תפיסה של ימי הנעורים ויתחיל מנקודת ההשקטה, הוא ישקיט את כל תשוקת הקדושה שלו לעבודה הפנימית, ואז יעלה חרס בידו, מדברים אחרי שהאדם חי עולם פנימי, לא בשביל להיכנס.

שאלה בין מדרגה למדרגה ההתלהטות זה דבר נורמלי או הכל צריך להיות בהשקט.

תשובה ראשית כל תלוי מה יסודות הנפש, זה ברור שמי שיסודו הוא יסוד האש אזי באופן טבעי הוא יותר קרוב להתלהטות גם בשלבים היותר מתקדמים שבדבר, אבל אדם שיסודו יסוד העפר וכדומה באופן טבעי נקודת ההשקטה שלו יותר רחבה, אבל לעולם כל אדם צריך שתהיה לו התלהטות, אבל השאלה היא תמיד שאלה של איזון. בדוגמא שהוזכרה מקודם האם האדם יכול להתחיל מהתחלה את נקודת ההתבודדות שהוזכרה בלי התלהטות, אנשים שבנויים מיסוד העפר ויש להם קביעות הם יכולים להתחיל מהתחלה בלי התלהטות, אבל מה שאמרנו זה אדם שהוא מיסוד האש והוא בונה על התלהטות, או אדם שאיננו יסוד האש אבל הוא כל כך שקוע בעפר וזה הכח שפותח לו את הצוהר לעולם העבודה,

והזכרים עושים פירות".

ובבעל חי עיקר יחוסו אחר אמו, אולם יש גם צד חיבור לאב. כמ"ש (חולין עח ע"ב) "דתניא, אותו ואת בנו נוהג בנקבות ואינו נוהג בזכרים. חנניה אומר נוהג בין בזכרים ובין בנקבות. ושם (עט ע"א וכן בבכורות יז ע"א ועוד) הגדירו הדבר חוששין לזרע אב אם לאו. ולשון חוששין עניינו מלשון בית מיחוש. כלומר שאין יחס גמור של אב לבנו בבעל חי אלא מיחוש בעלמא, קשר פורתא.

וגדרם של דברים. כי שם תואר אב יש בו כמה פנים. א. לשון מהיכן יצא, כמעין שממש באו המים, כן כח הלידה מוגדר מקור מעין כנודע, מעין פתוח, מעין סתום. וזה שייך אף בבעל חי. ב. בחינת סיבה ומסובב. וזה שייך אף בבעל חי. ג. תחילת הדבר בחינת ב"איבי הנחל", ראשית. וזה שייך אף בבעל חי.

ד. שורש וענף. וזה אינו בבעל חי כי נתנתק ממקורו. ה. ראש הדבר, כמו אב ב"ד, וזה אינו שייך בבעל חי. כי ראש ענינו ביחס לשאר חלקים המחבורים עמו ומאוחדים עמו כדוגמת צורת אדם. ובעל חי בשעה שנולד נפרד מן מקורו. ולשון אבה, רצון. וזה שייך אף בבעל חי, שהמניע של כוחותיו הוא אבה, רצון. אולם אין מתגלה בו רצון העליון בתחתון. שזהו בחינת אב של אבה.

והנה מדרגת מדבר נחלק לעכו"ם וישראל. ועיקרם של עכו"ם מיוחסים אחר אמם, ולכך נקראים אומות העולם, לשון אומה-אם. וכמ"ש (בנזיר סא ע"א), יצא עכו"ם שאין אב. כלומר מיוחס בעיקר לאמו (כדברי הגר"א לעיל). אולם יש לו יחס מסוים לאביו כמ"ש שם שעכו"ם יורש את אביו, וכן אמרו (יבמות עח ע"ב) "באומות הלך אחר הזכר, נתגייירו הלך אחר הפגום שבשניהם". ועיקר מ"ש (שם נזיר) שאין לעכו"ם אב, הוא לגבי כיבוד אב. וענינו כמ"ש לעיל שיסוד כיבוד הוא מכח הלבוש שמלביש את הבן מחלקו של אביו, בחינת בגדים, מכבודותא, ויחס זה אינו קיים בעכו"ם, שהכבוד של העליון יתגלה בתחתון, שזה בחינת השראת השכינה, גילוי כבודו ית"ש בתחתונים. וישראל הם בחינת כבוד חכמים ינחלו, משא"כ עכו"ם. ויתר על כן ישראל בחינת אב - אבה, "שרצוננו לעשות רצונך". כלומר שאבה של עליון מתגלה בתחתון. רצונו ית"ש מתגלה בנו. ובזה הוא אביו. ויתר על כן, בעכו"ם יש המשכה מן העליון אב, לתחתון, בן. אולם בישראל ישנו אף התכללות תחתון בעליון, בן, באב. ■ נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

ושם תואר אב הוא חלק מעצמות הבן והוא גופא הכח שנותן לבן להיקרא אב אח"כ כשיווליד. וזהו עומק מ"ש חז"ל "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים". כי כח האב גנוז בבן. ולכך כתב (שם, ה) "פקד עון אבות על בנים". והקשו (ברכות ז ע"א) "וכתיב ובנים לא ימותו על אבות, ורמינן קראי אהדדי, ומשנינן לא קשיא, הא כשאוחזין מעשה אבותיהם בידיהם, והא כשאין אוחזין מעשה אבותיהם בידיהם". ואוחזין מעשה אבותיהם בידיהם, היינו, כח האב הגנוז בבן.

ולכך כתיב (שם כא, טו) "ומכה אביו ואמו מות ימות". וכן (שם יז) "ומקלל אביו ואמו מות יומת". כי מכה ומקלל מקור חיותו שגנוז בתוכו. והנוגע במקור החיות מהותו מות, ולכך דינו מות. וכן להיפך כתיב (ויקרא טז, לב) "ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו, ולבש את בגדי הקדש". ובהרחבה יותר מהות כל ירושה יש בה ג' חלקים. א. קבלת ממון או שררת האב. ב. עולה ונכנס למקומו של אביו (והוא שורש דין יבום באחיו, וכן תפיסת הבית, שנכנסים כל היורשים למקום האב). ג. דבר, בכח האב הגנוז בו.

וכח זה של האב בבן מכוסה וגנוז בקרבו. וכשם שהבגדים נקראו מכבודותא. כן לבוש זה של האב הניתן לבן הוא מכבודותא, ולכך יש דין כיבוד דייקא. ולכך כתיב (שם יח, ז) "ערות אביך וגו', לא תגלה". כי שורש מקורו באביו מכוסה, ולכך לא תגלה דייקא. אולם כה"ג שזוכה לח' בגדים מפשיט בגדי אביו ממנו וזוכה לבגדים העליונים ולכך כתיב ביה (שם כא, יא) "לאביו לאמו לא יטמא". ומעין כך נזיר הפשיט בגדי אביו וכל שפעו מגיע משערות ראשו שיורדים לגופו כתיב ביה ג"כ (במדבר ו, ז) "לאביו ולאמו וגו' לא יטמא". והשורש דיקנא שחופה על הידים מקום אביו ואמו, ואזי במקום גילוי כבוד או"א מתגלה כבוד הזקן, נכגד זקניו כבוד. בחינת א"א, שממנו נמשך הדיקנא.

והנה צורת הבריאה נחלקת לד' חלקים. דומם צומח, חי מדבר. ובכל מדרגה ישנו בחינת אב. בדומם אין הולדה בגילוי גמור. ובשורשו כתיב, "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ". ודרשו חז"ל, את שמים וכל תולדותיה, את הארץ וכל תולדותיה. ושורש התולדות נעשה מחיבור שמים וארץ. שמים, אב, ארץ. אם.

ובצומח ישנו הולדה ע"י זריעת זרע באדמה. והזרע נקרא אב, והאדמה, אם. וכן אמרו (פסחים נו ע"א) "מנחי כופרא דיכרא לנוקבתא". ופרש"י, "שדקל נקבה אינו עושה פירות,

שאלה הבדלות מן הערב רב לכאורה זהו מהדברים הכי קשים, במיוחד מהערב רב שהם גם ישראל...!? האם אני צודק בזאת? אז מה יש לעשות, במיוחד אם יש לזה מחיר, בגשמיות, וברוחניות.

תשובה יש מדרגת "ערב", והוא כח של תערובת ושם יש גדר דין של ביטול, יבש ביבש, לח בלח, נותן טעם, דבר שיש לו מתירים ועוד. והוא מדרגת תערובת בענפים, בבחינת מקרה.

אולם למעלה מכך יש מדרגת "ערב רב", תערובת רבה, ואותה א"א לברר כשאר תערובות, כי היא תערובת בשורש, בחינת מקרה דבוק בעצם. ושורשם עמלק הנקרא "אשר קרהו", מקרה.

מדרגת ערב, הוא בבחינת "ויקרא אלקים לאור יום ולחשך קרא לילה, ויהי ויהי בקר". שבקר לעצמו וערב לעצמו, אולם יש נשיקה של בין השמשות. וכן בסוף הלילה, של אילת השחר ועלות השחר.

אולם מדרגת ערב רב, מתערב הערב בתוך הבקר, מקרה דבוק בעצם. שא"א לבקר את הבקר בבחינת "בקר טלה".

לצורך בירור של מקרה דבוק בעצם נצרך אור גבוה של עצם בלתי מעורב שמכחו אפשר לברר את המקרה הדבוק בעצם. ואור זה הוא אורו של משיח. והוא בחינת מאור שבתורה, למעלה ממדרגת אור וחשך משמשים בעירבוביא.

זוהי הצורה הפנימית של הדורות האחרונים זה לעומת זה. מצד הרע כח הערב רב אורו של משיח הוא אור נקי בלתי תערובת כלל של סיגים (ושורשו במאור כנ"ל). ולכך מאיר אצל לומדי התורה אור בהיר של בהירות בד"ת. מצד הכלי ע"י תוכנות שקבצו את רוב הספרים שבידינו לפונדק אחד. ומצד האור בקל יותר ניתן להגיע לעולם ברור יותר ויותר בכל סוגיא.

ולכך עיקר בירור הערב רב הוא בעסק התורה, שהרי כתבו בשם האריז"ל שדעת, גימ' ערב רב. ולכך עיקר בירורו הוא בדעת, לברר כל סוגיא באר היטב. והוא הוא עיקר בירור הערב רב.

אולם ע"מ לבררם בשורש ועי"ז לגלות ברור זה אף בעולם המעשה, נצרך הארת מסירות נפש, שבוקעת עם "עצם" הנשמה, שעליה נאמר "טהורה היא", ללא עירבוב. והעושה כן דבק בהארת משיח שבעולם, ובהארת משיח שבנפש ונעשה חלק מבירורי הערב רב שזו עיקר עבודת הדור האחרון.

שאלה השקפה נכונה א- אם כבוד הרב יכול לתת לנו את ההשקפה הנכונה לגבי העברת השגרירות של ארצות הברית לירושלים, האם זה בעקבות התגברות לומדי התורה בארץ וחלק מאור משיח שמתנוצץ כבר שכל העמים יירדפו אחרי עם ישראל, או שזה כמו שהרבי מסטאמר אמר:

במהלך דרשת נעילת החג בפני רבבות חסידים התייחס האדמו"ר מסאטמר לסוגיית העברת השגרירות האמריקאית לירושלים והשמחה בקרב הציבור החרדי ותקף את נאומו של ראש הממשלה בנימין נתניהו, "ראש מדינת הכופרים" כלשונו. "דודי בעל ה'ויאל משה' אמר כי מי שנהנה בהצלחת הציונים הוא כופר ממש ולא יזכה לראות בשמחת ביאת המשיח וכמו שבעבודה זרה מבטלים אותה על ידי קביעת שם גנאי כך גם פה צריך לדבר בגנאי הציונות", אמר האדמו"ר.

נשמח מאד לדעת מה דעת הרב בנושא שחס וחלילה לא ניפול ונ־תבלבל כמו שהיה בסעודת אחשוורוש בזמנו. אם בכלל זה דומה. **ב-** בהמשך לשאלה הקודמת לגבי העברת השגרירות לירושלים, מה ההסתכלות הנכונה האמיתית על ממשלת נתניהו ובפרט נתניהו, האם הם טובים או רעים, האם כוונותיו טובים לעם ישראל, על אף היותו חילוני בהגדרה, או שהוא וממשלתו, ערב רב/ רעים/ נגד הקב"ה ובניו

אני שואל את השאלות הללו כי נראה לי למרות שלא עשיתי סקר שיש בלבול בנושא אצל חלק מהחרדים ואולי יותר מחלק, וכמובן אצלי כפרט.

תשובה ערב רב בדור הזה מעורב בכל, ולכך כל דבר מעורב טוב ורע, ובכל דבר צריך לראות את חלקי הטוב והרע שבו. וזו עבודה של אנשי הלבב שטהרו כבר. אולם בכללות העבודה ניתוק מתערובת זו וכמעט לא להתבונן בהם כלל, כי עצם ההתבוננות זו מהות של תערובת, ולכן לא לדבר מהם כלל. **ניתוק מוחלט.**

שאלה יחס הנפשי למדינת ישראל מה צריך להיות היחס הנפשי למדינת ישראל במלאות שבעים לעצמאותה? הרי זה נס עצום גדול ואדיר למעלה מן הדעת שעם ישראל אחר כאלפיים שנות גלות ומיד לאחר השואה הנוראה - קם ובנה לעצמו מדינה, ולכאורה לפי זה צריכה נפשינו להיות מלאה בתודה ושבח לקוב"ה על כל ניסיו שעשה לנו. אך מצד שני, כיון שאת המהלכים המר־כזיים והמעשיים עשו ועושים אחינו שלצערנו לא שמרו תומ"צ וחלקם אף היו נגד התורה ושומריה באופן מוצהר, אפשר שהיחס צריך להיות ריחוק והיבדלות. להבהיר - אינני שואל על היחס המעשי הפרקטי שכמובן "אל תתחבר לרשע" ומחיבור לאנשים שאינם שומרים תומ"צ יכולים ואף יצאו קילקולים גדולים. שאלתי היא על היחס הנפשי בתוכי פנימה - הודאה עצומה על מעשי ה' ונפלאותיו או התעלמות ואף בוז וריחוק?

תשובה אור ה' המולבש בערב רב, יחס כפול. אילו זכינו היה אור ה' מולבש בבית המקדש ומשיח. וכשלא זכינו, מולבש בערב רב, שהכל מעורב. ובדקות נקראים ערב רב כי יש ישראל ויש עמלק זה לעמת זה, ויש ערב רב שהוא גם ישראל וגם שורש עמלק יחד, וזהו להט החרב המתהפכת המטעה בני אדם. הכרת התערובת והעמדת כל כח לעצמו, זהו בירור אורו של משיח.

להצטרפות לרשימת העלון מדי שבוע ע"י אימייל subscribe@bilvavi.net
שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.395.2440
לעורך ולכל ענייני העלון: parsha@bilvavi.net | לקחת חסות עבור עלון שבועי: sponsor@bilvavi.net
רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ - משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | מייל: avi@moshebooks.com
ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829